

FÖRFATTNINGSSAMLING

Riktlinjer för handläggning

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Nyköping

STYRANDE DOKUMENT	
Dokumenttitel	Riktlinjer för handläggning, Vård- och omsorgsnämnden
Diarienummer	VON26/49
Kategori av styrdokument	Normerande
Fastställd av	Vård- och omsorgsnämnden
Beslutsdatum	2026-06-18
Giltighetstid	Fr o m 2026-09-01 och tills vidare
Omfattar	Riktlinjer för handläggning
Dokumentansvarig	Sakkunnig
Uppföljning	-

KATEGORIER AV STYRDOKUMENT	
Organiserande	Förklarar, tydliggör och reglerar kommunens roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut.
Normerande	Beskriver kommunens förhållningssätt i en viss fråga eller ger direktiv för hur något ska utföras och syftar till att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund.
Aktiverande	Beskriver vad kommunen vill förändra eller uppnå inom specifika områden och syftar till att ge ett uppdrag att handla på ett visst sätt.
Reglerande	Anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i Nyköping.

Innehållsförteckning

1	RIKTLINJE FÖR HANDLÄGGNING.....	9
1.1	Syfte	9
1.2	Revidering av riktlinje	9
1.3	En väg in /Samverkan	9
1.4	Framtidsfullmakt	10
1.5	Anhörigbehörighet.....	10
1.6	Allmänna principer vid bedömning	10
1.7	Utredning och dokumentation	11
1.8	Beslut och uppföljning	11
1.9	Avslag	13
1.10	Avstående från insats	13
1.11	Överklagan	13
1.12	Övrigt	13
1.12.1	Sökande med annat språk	13
1.12.2	God man/förvaltare.....	13
1.12.3	Jämställdhet.....	14
1.12.4	Samtycke	14
1.12.5	Barnperspektiv.....	14
1.12.6	Anmälan om missförhållande som rör barn	14
1.12.7	Definition av skäliga levnadsförhållanden	14
1.12.8	Definition av funktionsnedsättning	15
2	RIKTLINJER FÖR HANDLÄGGNING ENLIGT SOL.....	16
2.1	Anhörigstöd.....	16
2.1.1	Syfte	16
2.1.2	Beskrivning.....	16
2.1.3	Bedömning/grunder.....	17
2.1.4	Avgift.....	17
2.2	Avlösning i hemmet.....	18
2.2.1	Syfte	18
2.2.2	Beskrivning.....	18
2.2.3	Bedömning/grunder.....	18
2.2.4	Omfattning	18
2.2.5	Avgift.....	18
2.3	Boendestöd	19

2.3.1	Målgrupp.....	19
2.3.2	Syfte	19
2.3.3	Beskrivning.....	19
2.3.4	Villkor kring insatsen.....	19
2.3.5	Avgift.....	20
2.4	Dagverksamhet.....	21
2.4.1	Syfte	21
2.4.2	Beskrivning.....	21
2.4.3	Bedömning/grunder.....	21
2.4.4	Omfattning.....	21
2.4.5	Avgift.....	21
2.5	Egenvård.....	22
2.5.1	Beskrivning.....	22
2.5.2	Bedömning/grunder.....	22
2.5.3	Avgift.....	22
2.5.4	Uppföljningsansvar	22
2.6	Familjehem och hem för vård eller boende.....	23
2.6.1	Syfte	23
2.6.2	Beskrivning.....	23
2.6.3	Bedömning/grunder.....	23
2.6.4	Avgift.....	23
2.7	Hemtjänst.....	24
2.7.1	Syfte	24
2.7.2	Beskrivning.....	24
2.7.3	Bedömning/grunder.....	24
2.7.4	Omfattning.....	25
2.7.5	Omvårdnad.....	25
2.7.6	Serviceinsatser	25
2.7.7	Avgift.....	27
2.8	Kontaktperson/kontaktfamilj.....	28
2.8.1	Syfte	28
2.8.2	Beskrivning.....	28
2.8.3	Bedömning/grunder.....	28
2.8.4	Omfattning.....	28
2.8.5	Avgift.....	28
2.9	Kortvård	29

2.9.1	Syfte	29
2.9.2	Bedömning/grunder.....	29
2.9.3	Omfattning	29
2.9.4	Avgift.....	29
2.10	Växelvård	30
2.10.1	Beskrivning.....	30
2.10.2	Syfte	30
2.10.3	Bedömning	30
2.10.4	Avgift.....	30
2.11	Ledsagning.....	31
2.11.1	Syfte	31
2.11.2	Beskrivning.....	31
2.11.3	Bedömning/grunder.....	31
2.11.4	Omfattning	31
2.11.5	Avgift.....	31
2.12	Matlåda	32
2.12.1	Beskrivning.....	32
2.12.2	Omfattning	32
2.12.3	Avgift.....	32
2.13	Sysselsättning	33
2.13.1	Syfte	33
2.13.2	Beskrivning.....	33
2.13.3	Bedömning/grunder.....	33
2.13.4	Omfattning	33
2.13.5	Avgift.....	33
2.14	Särskilt boende	34
2.14.1	Syfte	34
2.14.2	Beskrivning.....	34
2.14.3	Bedömning/grunder.....	34
2.14.4	Kriterier för bedömning av plats i särskilt boende	35
2.14.5	Prövning av plats i äldreboende	35
2.14.6	Prövning av plats i demensboende	35
2.14.7	Prövning av plats i boende för personer med psykisk funktionsnedsättning.....	36
2.14.8	Prövning av plats i boende för personer med samsjuklighet.....	36

2.14.9	Kvarboendeprincipen/Trygghetsprincipen.....	36
2.14.10	Husdjur	36
2.14.11	Omfattning	36
2.14.12	Avgift.....	36
2.15	Parboendegaranti.....	38
2.15.1	Syfte	38
2.15.2	Beskrivning.....	38
2.15.3	Bedömning/grunder.....	38
2.15.4	Avgift.....	38
2.16	Trygghetslarm	40
2.16.1	Syfte	40
2.16.2	Beskrivning.....	40
2.16.3	Bedömning/grunder.....	40
2.16.4	Avgift.....	40

3 GENERELL RIKTLINJE FÖR BEDÖMNING ENLIGT LSS 41

3.1	LSS § 9:2 Personlig assistans.....	42
3.1.1	Syfte	42
3.1.2	Beskrivning.....	42
3.1.3	Bedömning/grunder.....	42
3.1.4	Tillfällig personlig assistans/tillfällig utökning eller ledsagare vid resa mm	43
3.1.5	Personlig assistans för personer över 65 år.....	43
3.1.6	Makes ansvar	44
3.1.7	Omfattning	44
3.1.8	Avgift.....	44
3.2	LSS § 9:3 Ledsagarservice	45
3.2.1	Syfte	45
3.2.2	Beskrivning.....	45
3.2.3	Bedömning/grunder.....	45
3.2.4	Omfattning	45
3.2.5	Avgift.....	45
3.3	LSS § 9:4 Kontaktperson/kontaktfamilj	46
3.3.1	Beskrivning.....	46
3.3.2	Bedömning/grunder.....	46
3.3.3	Omfattning	46

3.3.4	Avgift.....	46
3.4	LSS § 9:5 Avlösarservice i hemmet.....	47
3.4.1	Syfte	47
3.4.2	Beskrivning.....	47
3.4.3	Bedömning/grunder.....	47
3.4.4	Omfattning	47
3.4.5	Avgift.....	47
3.5	LSS § 9:6 Korttidsvistelse utanför det egna hemmet	48
3.5.1	Syfte	48
3.5.2	Beskrivning.....	48
3.5.3	Bedömning/grunder.....	48
3.5.4	Omfattning	48
3.5.5	Avgift.....	48
3.6	LSS § 9:7 Korttidstillsyn för skolgång över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov	50
3.6.1	Syfte	50
3.6.2	Beskrivning.....	50
3.6.3	Bedömning/grunder.....	50
3.6.4	Omfattning	50
3.6.5	Avgift.....	50
3.7	LSS § 9:8 Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet ...	51
3.7.1	Beskrivning.....	51
3.7.2	Bedömning/grunder.....	51
3.7.3	Omfattning	51
3.7.4	Avgift.....	51
3.8	LSS § 9:9 Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna	53
3.8.1	Syfte	53
3.8.2	Beskrivning.....	53
3.8.3	Bedömning/grunder.....	53
3.8.4	Avgift.....	53
3.9	LSS § 9:10 Daglig verksamhet	55
3.9.1	Beskrivning.....	55
3.9.2	Bedömning/grunder.....	55
3.9.3	Omfattning	55
3.9.4	Avgift.....	55

4 RIKTLINJER FÖR BOSTADSANPASSNINGSBIDRAG . 56

4.1	Syfte	56
4.2	Vem kan få bidrag?.....	56
4.3	Vad kan bidraget användas till?	56
4.3.1	Reparation	56
4.3.2	Projektering	56
4.4	Bostaden	56
4.5	Återanvändning	57
4.6	Bedömning/grunder	57
4.7	Omfattning	57

5 RAPPORT ENLIGT 5 KAP 1 § OCH 27 KAP 2-6 § SOCIALTJÄNSTLAGEN RESPEKTIVE 24 § LSS – LEX SARAH 58

1 RIKTLINJE FÖR HANDLÄGGNING

Denna riktlinje gäller handläggning av ärenden enligt socialtjänstlagen, LSS samt lag om bostadsanpassning. Ibland finns avvikelser till exempel när det gäller tid för uppföljning. Detta framgår i så fall under riktlinjen för respektive insats.

1.1 Syfte

Vård- och omsorgsnämnden fattar beslut om riktlinjer. Samtliga beslut om insatser enligt socialtjänstlagen, LSS samt lag om bostadsanpassning fattas på delegation från nämnden.

Syftet med riktlinjerna är att:

- vägleda vid utredning och beslut
- säkerställa att beslut fattas enligt samma bedömningsgrunder
- garantera likställighet och rättssäkerhet
- definiera vad som är skäligen levnadsförhållanden/goda levnadsvillkor i normalfallet i Nyköping.

Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin ansökan. Samtliga insatser behovsprövas var för sig av biståndshandläggaren på uppdrag (delegation) av Vård- och omsorgsnämnden.

Beslut om insatser som går utöver vad som anges som normalfall i dessa riktlinjer fattas av myndighetschef enligt nämndens delegationsordning.

1.2 Revidering av riktlinje

Riktlinjen revideras löpande vid behov, bl a utifrån anpassningar till gällande rättspraxis. Sakkunnig tjänsteman har ett stående uppdrag att i samverkan med myndighetsfunktionen ta initiativ till att föreslå revideringar för beslut i nämnden.

1.3 En väg in /Samverkan

Ett ärende handläggs där ansökan kommer in. Även om en ansökan uppenbart tillhör annan verksamhet ska mottagande handläggare genast ta kontakt med den andra verksamheten och tillsammans komma fram till vem som är ansvarig handläggare för ärendet.

Vid utredning och bedömning av barn med funktionsnedsättning som har behov av insatser enligt socialtjänstlagen ska handläggaren alltid samverka med handläggare inom Socialnämndens ansvarsområde.

Vid utredning och bedömning av vuxen person med funktionsnedsättning som har behov av insatser för till exempel missbruk ska handläggaren alltid samverka med handläggare inom Socialnämndens ansvarsområde.

Om enskild ansöker om stödinsatser utan att ange enligt vilken lag stöd söks, bör ansökan prövas enligt LSS. En prövning enligt LSS i första hand har av Högsta Förvaltningsdomstolen ansetts vara till fördel för den enskilde. I andra hand ska ansökan prövas enligt SoL.

1.4 Framtidsfullmakt

En framtidsfullmakt innebär att en person som är frisk och vid sina sinnens fulla bruk kan bestämma vem som ska ta beslut åt personen när denne själv inte längre kan göra det.

Fullmakten kan gälla för både personliga och ekonomiska angelägenheter. En framtidsfullmakt ska vara skriftlig, underskriven och bevitnad av två personer. Det ska framgå att det är en framtidsfullmakt, vem som är fullmakts-havare, alltså vem som ska företräda och vad fullmakten omfattar.

Vittnen får inte vara under 15 år eller stå i rätt upp- eller nedstigande släktskap till den som ger fullmakten.

1.5 Anhörigbehörighet

I Föräldrabalkens 17 kap regleras anhörigbehörighet. Behörighet för anhöriga är underställd andra ställföreträdarskap och gäller inte om det redan finns en god man, förvaltare eller företrädare genom framtidsfullmakt.

Anhörigbehörighet innebär att en anhörig för en anhörigs räkning kan ansöka om stödinsatser som t ex hemtjänst, eller anmäla behov av vård- och omsorgsboende om denne tappat sin förmåga att själv sörja för sin person.

Som anhörig räknas i tur och ordning

1. make (även registrerad partner) eller sambo
2. barn
3. barnbarn
4. föräldrar
5. syskon (även halvsyskon)
6. syskonbarn

Anhöriga som är under 18 år eller har någon form av ställföreträdare räknas bort i turordningen.

1.6 Allmänna principer vid bedömning

Den enskildes behov av insatsen bedöms alltid utifrån den enskildes individuella situation. Normaliseringsprincipen ska vara vägledande. Bedömningen ska med andra ord ske utifrån jämförelse med den livsföring som kan anses normal för personer i samma ålder utan funktionsnedsättning. När det gäller barnfamiljer ska jämförelse göras med familjer med barn utan funktionsnedsättning.

Generellt om handläggning

Vid alla nybesök, den första uppföljningen och, vid behov, övriga uppföljningar ska arbetsterapeuts bedömningar beaktas.

Valet av insatser sker mot bakgrund av individens totala situation. Som ett led i behovsbedömningen prövas om behovet kan avhjälpas eller minskas genom insatser såsom bostadsanpassning, träning, tekniska hjälpmedel eller bostadsbyte eller om det kan tillgodoses på annat sätt. Alla insatser bygger på frivillighet och med beaktande av den enskildes integritet. Om denne samtycker ska handläggaren även beakta anhörigas önskemål. Religionsfrihet innebär rätt att ha eller inte ha en tro, men samhället har inte enligt SoL någon skyldighet att bistå den enskilde i att utöva sin religion. Kulturella och/eller traditionella seder ska inte påverka bedömningen av behovet av insats enligt SoL.

1.7 Utredning och dokumentation

Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om insatser ska dokumenteras. Dokumentation ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Avsteg från riktlinjerna ska vara tydligt motiverade.

Dokumentation ska även ske löpande efter att beslut fattats om information framkommer som är av betydelse för ärendet. Dokumentationsskyldigheten gäller också de åtgärder som vidtas i syfte att kunna verkställa beslutet. Handläggningstiden från ansökan till beslut ska följa gällande lagstiftning. Utredning av behov ska ske enligt metod IBIC (Individens behov i centrum).

1.8 Beslut och uppföljning

Handläggare har delegation från nämnden att ta beslut enligt vad som anges som normalfall i dessa riktlinjer. Myndighetschef har delegation att efter individuell prövning och dokumenterad motivering ta beslut utöver detta.

Beslutet ska ange målet för insatsen.

Ett beslutsmeddelande lämnas till den enskilde. Där ska finnas information om hur beslutet kan överklagas.

Alla beslut ska omprövas vid förändring av den enskildes behov eller vid beslutets utgång. Omprövningen ska präglas av brukarens behov av kontinuitet samtidigt som nya omständigheter ska beaktas.

Myndighetsfunktion och verkställighet ska ha en aktiv samverkan för att säkerställa att beslutade insatser stämmer med aktuellt behov och får rätt effekt. Båda parter ska ta ansvar för att denna samverkan sker.

Beslutade insatser ska följas upp en första gång med hjälp av genomförandeplanen senast enligt nedanstående tabell och därefter vid behov. Uppföljningen dokumenteras under rubriken "Uppföljning" i Procapita.

Generellt om handläggning

Insats enligt SoL	Uppföljning efter
Hemtjänst	5-7 veckor
Hemtjänst, endast service	8-9 veckor
Insatser utan behovsprövning *)	1 år
Växelvård	3 månader
Dagverksamhet	3 månader
Särskilt boende	5-7 veckor
Boendestöd	2-3 månader
Familjehem/HVB	6 månader
Sysselsättning SoL	1 år
Kontaktperson SoL	2 år
SoL-insatser barn (samtliga)	6 mån

*) Uppföljning avseende insatsens funktion och kvalitet görs av insatsutföraren. Vid indikation om förändrat behov ska myndighetsfunktionen informeras.

Insats enligt LSS	Uppföljning efter
Personlig assistans	Barn 6 mån, vuxna 1 år
Ledsagarservice	Barn 6 mån, vuxna 1 år
Kontaktperson	Barn 6 mån, vuxna 2 år
Avlösarservice i hemmet	Barn 6 mån, vuxna 1 år
Korttidsvistelse utanför hemmet	Barn 6 mån, vuxna 1 år
Korttidstillsyn för ungdomar över 12 år	6 månader
Bostad i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför familjehemmet	6 månader
Bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna	1 år
Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd och hjärnskador som man fått i vuxen ålder	1 år

Beslut om kortvård är individuellt och följs upp därefter.

Ovanstående intervaller gäller i "normalfallet". Vid behov kan uppföljning göras med tätare mellanrum.

Myndighet ska alltid göra en extra uppföljning då en hemtjänstutförare i någon aspekt "sticker ut" i förhållande till medelvärdet. Exempelvis kan det handla om omfattningen av dubbelbemanning, få minskade beslut på

Generellt om handläggning

utförarens initiativ, eller tid per insatstyp och kund. Samverkan sker i dessa frågor med nämndens sakkunniga tjänsteman.

1.9 Avslag

Vid bedömning av rätten till insats enligt SoL ska prövas och dokumenteras om behovet *kan* tillgodoses på annat sätt.

Vid bedömning av rätten till insats enligt LSS ska prövas och dokumenteras om behovet *faktiskt* tillgodoses på annat sätt. Ett avslag enligt LSS kan medföra att insats ska beviljas enligt SoL.

Avslag ska aldrig ges på andra grunder än utifrån bedömning av den enskildes behov.

Avslagsbeslut ska motiveras och åtföljas av en besvärshänvisning och information om hur beslutet kan överklagas.

1.10 Avstående från insats

Om sökande tackar nej till beviljad insats, oavsett skäl, ska detta tolkas som att behovet kan tillgodoses på annat sätt och ärendet avslutas.

1.11 Överklagan

Samtliga beslut som fattas enligt Socialtjänstlagen 11 kap 1 § eller med stöd av § 9 Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS kan överklagas. Detta gäller även beslut om avgift.

Överklagandet ska vara skriftligt och innehålla personuppgifter, vilket beslut som överklagas och hur man vill att det ska ändras.

Överklagandet ska ha inkommit till: Nyköpings kommun, Division Social omsorg, 611 83 Nyköping, inom tre veckor från den dag den enskilde fick del av beslutet.

1.12 Övrigt

1.12.1 Sökande med annat språk

Tolk ska användas vid behov och information på den enskildes hemspråk ska tillhandahållas.

Behov att få tala sitt hemspråk ska dokumenteras i utredningen, liksom det individuella behovet av hur ofta.

1.12.2 God man/förvaltare

Handläggaren ska uppmärksamma behov av god man/förvaltare till överförmyndaren.

1.12.3 Jämställdhet

Handläggarens utredning ska vara könsneutral.

1.12.4 Samtycke

Av utredning ska framgå på vilket sätt den enskilde deltagit och därmed gett sitt samtycke till beslutad insats. Ett så kallat presumtivt samtycke är inte giltigt enligt lagstiftning.

1.12.5 Barnperspektiv

Vid utredning som direkt eller indirekt berör barn ska hänsyn tas till barnets bästa. Utredningen ska ha barnets perspektiv för ögonen och hantera frågor som "Vad innebär det här beslutet för barnet? Vad vill vi uppnå med beslutet? Vilken effekt får beslutet på eventuella syskon?" Barnet har också rätt att komma till tals. I utredningen ska framgå hur barnperspektivet beaktats.

Begreppet barnperspektiv är mångtydigt och kan tolkas ur flera vinklar.

Följande beskrivning är hämtad ur Socialstyrelsens handbok "Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning" en handbok för rättstillämpning vid handläggning och utförande av LSS-insatser.

Barnperspektiv handlar om den kunskap om barn som vuxna utgår ifrån när de avser att göra något med syfte att verka för barnets bästa.

Barnets eget perspektiv handlar om vad barnet själv ser, hör, upplever och känner, det som är hans eller hennes verklighet.

Samhällets barnperspektiv innebär att samhällsföreträdare vid planering och inför varje beslut eller åtgärd överväger om frågan kan röra barn och i så fall på vilket sätt.

Barnrättsperspektivet betyder att om ett beslut eller en åtgärd visar sig ha konsekvenser för barnet ska hänsyn tas till barnkonventionen. Barnets intressen ska uppmärksammas och övervägas särskilt. Barn ska kunna komma till tals vid alla beslut som rör dem.

1.12.6 Anmälan om missförhållande som rör barn

Anställda hos myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

1.12.7 Definition av skäliga levnadsförhållanden

Enligt socialtjänstlagen svarar kommunen för omsorg och service, upplysningar och råd, stöd och vård samt ekonomiskt bistånd eller annat bistånd.

Generellt om handläggning

Insatser enligt socialtjänstlagen ska hjälpa den enskilde att uppnå skäliga levnadsförhållanden. När rätten till bistånd ska bedömas ska det vägas in i vilken omfattning den enskilde genom egna åtgärder kan tillgodose det föreliggande behovet eller det kan tillgodoses på annat sätt. Utifrån personens individuella behov görs en prövning av vad som är skäligt. Kommunen ska med planerade insatser främja förutsättningarna för den enskilde att få en meningsfull sysselsättning och att han/hon får bo på ett sätt som är anpassat efter det individuella behovet. Biståndet och insatserna ska utformas så att det stärker den enskildes resurser att leva ett självständigt liv.

1.12.8 Definition av funktionsnedsättning

En person med funktionsnedsättning har väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden och dessa begränsningar har funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid.

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för bistånd till alla som motsvarar definitionen ovan, såväl barn som vuxna.

2 RIKTLINJER FÖR HANDLÄGGNING ENLIGT SOL

2.1 Anhörigstöd

2.1.1 Syfte

De närstående som vill och kan vårda sina närmaste i hemmet utför ett beundransvärt arbete. Påfrestningarna kan dock bli mycket stora både psykiskt och fysiskt.

Enligt socialtjänstlagen ska kommunen erbjuda stöd till anhöriga som vårdar närstående. Regeln gäller för den som vårdar närstående som är långvarigt sjuk eller anhörig som stödjer en närstående som har funktionsnedsättning. Stödet kan utformas på olika sätt. Det kan vara riktat till den som vårdas och indirekt innebära ett stöd för den som vårdar eller det kan riktas till den som vårdar direkt.

Syftet med insatsen är att avlasta anhöriga och ge möjlighet till avkoppling och egen tid. Ansökan görs av den närstående.

(Närstående är den som är i behov av vård och omsorg, anhörig är den som ger detta.)

2.1.2 Beskrivning

Med anhörigstöd avses olika insatser som primärt syftar till att fysiskt, psykiskt och socialt underlätta den anhöriges situation. Stödet kan vända sig direkt eller indirekt till den anhörige. Som anhörig räknas den som vårdar, ger hjälp eller stöd till en person som är äldre, har en funktionsnedsättning eller är långvarigt sjuk.

Indirekt stöd till anhöriga

Här är en lista över insatser som den närstående kan få för att klara vården i hemmet. Insatserna beskrivs i respektive riktlinje.

- Hjälp i hemmet/hemtjänst/boendestöd
- Avlösning i hemmet
- Dagverksamhet/personer med demenssjukdom
- Korttidsvård

Direkt stöd till anhöriga via Anhörigstöd

- Information
- Enskild rådgivning

- Gruppverksamhet
- Utbildning
- Uppsökande verksamhet

2.1.3 Bedömning/grunder

Den anhörige kan ansöka om individuellt anpassat stöd för egen del. Varje ansökan utreds och bedöms efter aktuella förhållanden.

Det ska i utredningen framgå på vilket sätt den anhöriges behov tillgodosätts eller hur hänsyn på annat sätt tagits till anhörigs behov.

Anhörigstödet ska så långt som möjligt utformas individuellt och den anhöriges upplevelser och behov ska vara styrande för vilka stödinsatser som blir aktuella och hur de utförs. Varje anhörig och dennes situation är unik. Den närstående ska självklart stå i centrum och alla insatser ska utformas i samarbete med den närstående eller dennes företrädare.

2.1.4 Avgift

Avgifter tas ut enligt kommunens regler och taxor i de fall insatsen föregås av ett myndighetsbeslut.

2.2 Avlösning i hemmet

2.2.1 Syfte

Avlösning i hemmet ges med syfte att avlasta anhöriga och göra det möjligt för dem att få avkoppling och göra saker på egen hand och därigenom möjliggöra ett kvarboende för den närstående.

Insatsen kan även beviljas till barn men endast då barnets behov inte kan tillgodoses inom normalt föräldraansvar och föräldrarna därigenom behöver ha särskilt stöd.

2.2.2 Beskrivning

Insatsen avser tillsyn/social samvaro. Avlösaren kan göra de insatser som den anhöriga skulle ha gjort, dock ej serviceinsatser.

Insatsen ges huvudsakligen dag-/kvällstid, är som regel planerad men kan i vissa fall ges även vid akuta situationer.

2.2.3 Bedömning/grunder

I utredningen kan framgå vad avlösaren ska utföra för och/eller tillsammans med den närstående. Se ovan.

2.2.4 Omfattning

I normalfallet beviljas avlösning med högst 20 timmar/månad.

2.2.5 Avgift

De första 20 timmarna/månad är avgiftsfria. Därefter beräknas avgift enligt maxtaxa.

2.3 Boendestöd

2.3.1 Målgrupp

Boendestöd kan beviljas till personer som har en diagnosticerad psykisk funktionsnedsättning eller motsvarande "närliggande symtom" och som har behov av att motiveras, tränas och stödjas till att bli mer självständiga och/eller delaktiga.

En person har en psykisk funktionsnedsättning om han/hon på grund av psykisk störning har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden och dessa begränsningar har funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid.

2.3.2 Syfte

Boendestöd är en social och praktisk insats som syftar till att underlätta för den enskilde att hantera sin vardag. Boendestödet ska praktiskt hjälpa, motivera och stödja personer inom målgruppen, så att de får möjlighet att förbättra och upprätthålla förmågan att leva ett så aktivt, meningsfullt och självständigt liv som möjligt i vardagen och i samhället.

2.3.3 Beskrivning

Boendestödet ska stödja och motivera till ökad självständighet avseende till exempel hemmets skötsel, personlig hygien, kommunikation och fritid. Det innebär också att insatsen inte är begränsad till hemmet, utan även kan omfatta aktiviteter utanför bostaden. I boendestöd ingår praktiskt stöd (allt från motivationsarbete till att utföra åt den enskilde) i vardagen, men också pedagogisk vägledning i att upprätthålla och utveckla den enskildes egna resurser.

Personalen inom boendestöd behöver ha kompetens om och erfarenhet av att arbeta med målgruppen.

Insatserna ska utgå från det nationella vård- och insatsprogrammet för boendestöd.

2.3.4 Villkor kring insatsen

- Insatsen erbjuds dagtid klockan 07.00 – 22.00.
- Omfattning och innehåll varierar beroende på den enskildes behov av stöd.
- Om stödet avser inköp av livsmedel, ges detta alltid via näthandel hos de leverantörer som upphandlats av nämnden, om inte inköp i fysisk butik bedöms vara av värde för brukaren.
- Insatsen ska verkställas under den tidsperiod och i den omfattning som framgår av beslutet. Verkställigheten ska ha ett välkomstsamtal

där insatsens utformning planeras med den enskilde inom 14 dagar från mottagande av beslutet.

- Beslutets varaktighet får vara högst 1 år.
- Insatsen upphör inte med automatik vid 65 års ålder, utan fortgår om behoven kvarstår. Brukare som redan har boendestöd kan även få kompletterande boendestödsinsatser efter 65.
- För brukare som fyllt 66 år och som inte tidigare haft boendestödsinsatser, kan i särskilda fall sådana insatser beviljas även efter 66 års ålder.
- Det är boendestödets personal som åker ut på eventuellt larm från brukare med insatsen boendestöd. Det är också boendestödets personal som sköter medicinhanteringen för dessa brukare. Det är inte möjligt att ha insatserna hemtjänst och boendestöd samtidigt.
- Om det uppstår mer omfattande eller långvariga problem med att verkställa insatsen, ska verkställighet och myndighet samverka för att överväga om behov och insats är rätt bedömda.

2.3.5 Avgift

Insatsen är avgiftsfri.

2.4 Dagverksamhet

2.4.1 Syfte

Syftet med dagverksamheten är att erbjuda aktiviteter, delaktighet och social samvaro. Det är ett led i att stärka stödet i de äldres/funktionsnedsattas ordinära boende för att undvika isolering och nedsatt funktionsförmåga.

Dagverksamhet kan också ges som en form av avlastning för anhörig.

2.4.2 Beskrivning

För personer med demenssjukdom finns dagverksamhet i särskild form.

2.4.3 Bedömning/grunder

Beslut fattas om dagverksamhet. Det är sen cheferna för dagverksamheten för personer utan respektive med en demensproblematik som avgör inom vilken av verksamheterna som personens behov bäst tillgodoses. Det är inte en eventuell diagnos som avgör.

2.4.4 Omfattning

Dagverksamhet kan beviljas dagtid måndag-fredag. Av beslutet ska framgå antalet besök per vecka, i normalfallet högst 2 dagar.

2.4.5 Avgift

Avgift för mat/fika. I övrigt ingen avgift. Resa till och från dagverksamhet ingår inte i beslutet.

2.5 Egenvård

2.5.1 Beskrivning

Egenvård bedöms av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Beslut om egenvård kan ske när den enskilde kan ta ansvar för, men inte själv klarar att utföra sina sjukvårdsinsatser. Bistånd för egenvård räknas som personlig omvårdnad.

2.5.2 Bedömning/grunder

Ett intyg ska medfölja ansökan. Biståndshandläggaren beslutar om det föreligger rätt till bistånd för att få hjälp med insatsen egenvård.

Ett beslut om egenvård är inte att betrakta som Hälso- och sjukvård utan ges som bistånd enligt SoL 11:1. Fram till biståndsbeslut ansvarar hälso- och sjukvården för insatsen.

Rutiner för samarbete med Regionen finns, se samverkansavtalet (finns under Styrdokument på division Social omsorg).

2.5.3 Avgift

Avgift enligt maxtaxa.

2.5.4 Uppföljningsansvar

Egenvård ingår i handläggarens uppföljningsskyldighet. Läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har uppföljningsansvar och ska ompröva sitt beslut om den enskildes förmåga försämras. Det är därför viktigt att iakttagelser från de personer som ser individen i vardagen rapporteras för att uppmärksamma behov av ny bedömning och vårdplanering.

2.6 Familjehem och hem för vård eller boende

2.6.1 Syfte

Insatsen beviljas då den enskilde behöver vård och boende som inte kan tillgodoses på annat sätt.

2.6.2 Beskrivning

För personer som har behov av mer omfattande insatser från särskilt utbildad personal beviljas hem för vård eller boende.

2.6.3 Bedömning/grunder

Beviljas endast i de fall placeringen kompletteras med behandling av annan vårdgivare.

För barn och ungdom prövas vård i familjehem före vård på institution.

Boende i familjehem kan ges som bistånd då den enskilde utifrån sina individuella behov inte bedöms klara av annat särskilt anpassat boende enligt nedan. Beviljas med stöd av SoL 11:1

2.6.4 Avgift

Föräldrar är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader i de fall någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna.

Förälders bidrag till kommunens kostnader för det placerade barnet beräknas på samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldigheten för var och en av dem enligt lagen (1996:1030) om underhållsstöd.

Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som motsvarar underhållsstödet, se vidare Försäkringskassans regler om underhållsstöd.

2.7 Hemtjänst

2.7.1 Syfte

De insatser som ryms i begreppet hemtjänst syftar till att underlätta den dagliga livsföringen för den enskilde i den egna bostaden och därigenom underlätta ett kvarboende. Insatserna kan vara av servicekaraktär och/eller bestå av personlig omvårdnad. Samhällets skyldighet att ge insatser enligt SoL begränsas till de situationer där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

2.7.2 Beskrivning

Personlig omvårdnad består av alla förekommande uppgifter som rör den egna personen som t ex äta, dricka, klä på/av sig, sköta personlig hygien, förflytta sig eller för en ökad trygghet.

Serviceinsatser handlar om praktisk hjälp med hemmets skötsel t ex städning, tvätt, strykning, inköp.

I hemtjänst ingår normalt inte tjänster som storstädning, vädring av stora mattor, mer omfattande matlagning, skötsel och rastning av husdjur, trädgårdsskötsel, snöskottning eller sandning, tipsinlämning, pakethämtning och inköp av alkoholhaltig dryck. Kommunens personal kan vara behjälplig med information om var sådana tjänster kan köpas.

Trygghetsskapande insats innebär att utföraren på lämpligt sätt kontrollerar att allt är som det ska.

Nattpatrullen utför tjänster som ingår i personlig omvårdnad och är en del av tillsynen mellan kl 22.00 – 07.00.

2.7.3 Bedömning/grunder

Handläggaren som tar emot ansökan om hemtjänst har skyldighet att informera om de skatteregler som gäller för hushållsnära tjänster och som kan påverka den sökande i sitt beslut.

Eventuell hushållsgemenskap kan påverka bedömningen.

Handläggaren har även skyldighet att informera om Fritt val inom hemtjänst samt om vilka utförare som finns att välja på.

Insatsen hemtjänst kräver att den sökande accepterar kommunens nyckelfria hantering. I fall där teknisk lösning inte fungerar kan alltid undantag göras.

Hemtjänst kan beviljas till person som bor i särskilt boende, under tillfälliga besök hos anhöriga eller närstående, som mest vid 6 tillfällen per år.

2.7.4 Omfattning

Hemtjänst beviljas i normalfallet med maximalt 90 timmar/månad. Beslut över 90 timmar kan fattas av myndighetschef. Insatser överstigande 124 timmar/månad beviljas inte i normalfallet. Istället ska särskilt boende beviljas.

2.7.5 Omvårdnad

- Dusch
Insatsen beviljas efter en individuell prövning men ges normalt 2 till 3 ggr per vecka. I insatsen ingår även uppsnyggning i badrummet efter duschning.
- Måltidshjälp
Med måltidshjälp avses hjälp att tillreda frukost och andra måltider.
- Trygghetsskapande insats
En trygghetsskapande insats kan ske mellan andra insatser. Dagtid beviljas den trygghetsskapande insatsen i normalfallet i form av ett telefonsamtal. Om hembesök är det enda alternativet ska grunden för behovet framgå av beslutet.

Trygghetsskapande insats nattetid beviljas i normalfallet i form av trygghetskamera, eller annan teknisk lösning. Om hembesök är det enda alternativet ska grunden för behovet framgå av beslutet. Tillsyn nattetid beviljas i normalfallet med högst två tillfällen per natt.

Kameran får enbart användas efter skriftligt samtycke från brukare eller dennes företrädare via fullmakt. Ingen extra avgift tillkommer vid användning av trygghetskamera. Har brukaren andra hemtjänstinsatser utöver trygghetskamera beräknas avgift för dessa insatser enligt gängse rutiner och riktlinjer för avgiftsberäkning.

Trygghetskamera, eller annan teknisk lösning, kan även användas dagtid om och där det anses lämpligt.

- Omvårdnads-/omsorgsinsatser
Insatserna sker vanligtvis mellan kl 07.00-22.00 men kan också beviljas för andra tider. Personlig omvårdnad kan också innebära ett motiverande stöd.

2.7.6 Serviceinsatser

I begreppet servicetjänster ingår nedanstående punkter. Innehållet i insatsen preciseras i genomförandeplanen, där vad, när och hur anges. Serviceinsatser beviljas i normalfallet inte om den sökande sammanbor med någon som kan sköta de aktuella sysslorna i hemmet.

- INKÖP
Inköp består av inköp av förbrukningsvaror och livsmedel samt i begränsad omfattning andra konsumtionsvaror. Insatsen beviljas

normalt 1 gång per vecka. Inköp sker alltid via näthandel hos de leverantörer som upphandlats av nämnden.

- STÄDNING

Städning beviljas normalt varannan vecka och avser 2 rum och kök. För samboende kan städning beviljas för 3 rum och kök. Städningen omfattar dammsugning, dammtorkning och vädning av gångmattor, torkning av golv, rengöring av dusch-/badrum och wc, rengöring av disk- och köksbänkar samt runt spis och torkning av skåpdörrar samt dörrar till kyl och frys. Vidare kan ingå städning i kyl och frys vid behov mellan ordinarie städning.

- TVÄTT

Hjälp med tvätt beviljas normalt varannan vecka. Vid särskilda behov kan insatsen beviljas oftare. I insatsen ingår även vid behov, strykning av gångkläder samt insortering i skåp/garderob. Tvätt beviljas endast om det finns en fungerande tvättmaskin i eller i anslutning till bostaden. Handtvätt utförs inte.

- FÖNSTERPUTS

Fönsterputs kan beviljas en gång per år för två rum och kök. För samboende kan fönsterputs beviljas för tre rum och kök.

- PROMENAD

Beviljas i normalfallet 1 till 2 gång per vecka. Promenad kan beviljas för att bevara förmågor ur ett hälsofrämjande perspektiv. Görs en sådan bedömning av kommunens rehabpersonal, ska insatsen alltid beviljas. Promenad beviljas normalt som en serviceinsats om inte det individuella behovet ställer särskild kompetens på utförandet.

- SOCIAL TID

Beviljas i normalfallet 1 gång per vecka. Social tid beviljas inte till brukare i samboenderelation. Social tid beviljas då brukaren lever i en synnerligen sparsam social tillvaro. Social tid beviljas normalt som en serviceinsats om inte det individuella behovet ställer krav på särskild kompetens för utförandet.

- POST- OCH BANKÄRENDEN

Post- och bankärenden utförs i första hand av anhöriga och/eller god man/förvaltare. Insatsen beviljas undantagsvis tills god man eller förvaltare finns utsedd, som regel 1 gång per månad.

- APOTEKSÄRENDEN

Apoteksärenden utförs i första hand av anhöriga. Insatsen beviljas, då behov föreligger, som regel 1 gång per månad. Denna insats avser inte hantering av APO-dos rullar för brukares räkning, se nedan.

- HÄMTNING/HANTERING AV DOSDISPENSERADE LÄKEMEDEL

Hämtning/hantering av dosdispenserade läkemedel utförs i första hand av anhöriga. Insatsen beviljas, då behov föreligger, som regel

två ggr/månad och omfattar då enbart hantering av brukarens dosdispenserade läkemedel, som att hämta på utlämningsställe och ta med till brukaren eller att hantera desamma vid leverans till hemtjänstlokal. Insatsen kan beviljas för den som är inskriven i hemsjukvården eller annan brukare som har behov av hjälp.

- ÖVRIGA HJÄLPINSATSER

I övriga hjälpinsatser ingår t ex disk, bäddning, blomvattning samt att bära ut hushållssopor. Vid särskilda behov kan den enskilde få hjälp med uppsnyggning utöver den ordinarie städningen. Förhållanden som påverkar behovet kan t ex vara dålig syn och allergi.

2.7.7 Avgift

Avgift enligt maxtaxan.

2.8 Kontaktperson/kontaktfamilj

2.8.1 Syfte

Kontaktpersonen ska vara en medmänniska som kan ge hjälp att minska isolering och uppmuntra till sociala kontakter. Beslut om kontaktperson avser allmänt socialt stöd och kan också omfatta ett personligt utformat uppdrag.

2.8.2 Beskrivning

En kontaktperson är en person som har intresse av att ge stöd åt en annan medmänniska. Kontaktpersonen ersätter eller kompletterar kontakten med anhöriga och vänner men ersätter inte insatser som hemtjänst eller boendestöd. Den enskildes val av person bör vara avgörande för vem som utses till kontaktperson.

Kontaktpersonen och den som fått insatsen ska tillsammans utforma kontakten utifrån det mål som anges i beslutet.

Stödet kan även ges av en familj.

2.8.3 Bedömning/grunder

Kontaktperson kan normalt beviljas för vuxna samt barn över 12 år.

För barn beviljas insatsen kontaktperson enbart i undantagsfall och syftet ska då klart framgå av utredning och beslut. Insatsen kan beviljas då barnets behov inte kan tillgodoses inom normalt föräldraansvar.

Innan beslut om kontaktperson sker ska information lämnas, till vuxna, om Väntjänstens verksamhet och övriga frivilliga nätverk.

Syftet med att utse en kontaktperson/-familj ska vara tydligt vid uppdragets början och målet med insatsen ska framgå i utredning och beslut.

Insats beviljas som längst för en period om två år och därefter sker en omprövning.

Huvudregel är att kontaktperson inte beviljas till personer som bor i särskilt boende. I insatsen särskilt boende ingår förutom omvårdnad även fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter.

2.8.4 Omfattning

Omfattning av insatsen är i normalfallet 2 till 4 tillfällen per månad, för kontaktfamilj högst 2 till 4 dygn per månad.

2.8.5 Avgift

Insatsen är avgiftsfri.

2.9 Kortvård

2.9.1 Syfte

Kortvård beviljas i normalfallet enbart vid

- behov av avlastning för sammanboende anhörig
- större bostadsanpassningar
- palliativ vård

Vården ska under vistelsen ge funktionsbevarande och rehabiliterande träning och stöd till den enskilde.

Målet med den palliativa vården är att den enskilde i lugn och ro, i trygghet, med god omvårdnad, god smärtlindring och känd personal ska få ett värdigt slut.

2.9.2 Bedömning/grunder

Beslut om kortvård ska vara tidsbestämt. Beslutet omprövas vid behov.

För att beviljas vistelse på kortvård i livets slut, ska den enskilde ha en fastställd behandlingsplan i form av symtomlindrande behandling.

Vid bifall till ansökan om fortsatt kortvård görs en vårdplanering för att bedöma fortsatt behov av insatser.

2.9.3 Omfattning

Den enskilde vistas på kortvården vid enstaka tillfällen utifrån sitt individuella behov. Insatsen/beslutet följs upp kontinuerligt.

2.9.4 Avgift

Kortvård är alltid hyresfritt. Avgift för vård och omsorg enligt maxtaxan.

2.10 Växelvård

2.10.1 Beskrivning

Växelvård innebär att den enskilde vistas på särskilt anvisade boendeplatser under regelbundet återkommande perioder.

2.10.2 Syfte

Syftet med växelvård är att avlasta anhörig som vårdar sin närstående. Målet för den enskilde under vistelsen kan t ex vara att förbättra funktioner, att bibehålla funktioner, att få social samvaro med andra eller att ge möjlighet till utevistelse i större omfattning.

2.10.3 Bedömning

Beslut om växelvård ska vara tidsbestämt. Beslutet omprövas vid behov eller då den sökande tackat nej till verkställande av beslutet vid upprepade tillfällen.

Beslutet fattas utifrån det individuella behovet och upplägget blir på något av följande sätt:

1 vecka växelvård, 3 veckor hemma

2 veckor växelvård, 2 veckor hemma

2.10.4 Avgift

Växelvård är alltid hyresfritt. Avgift för vård och omsorg tas ut enligt max-taxan.

2.11 Ledsagning

2.11.1 Syfte

Syftet är att ge ökad delaktighet som medborgare i samhället och att underlätta för den enskilde att delta i samhällslivet, kulturella arrangemang och specifika fritidsaktiviteter.

2.11.2 Beskrivning

Då eventuell anhörig eller annan närstående inte har möjlighet att följa med, kan ledsagning utföras av hemtjänsten eller av personal vid särskilt boende respektive korttidsboende.

2.11.3 Bedömning/grunder

Ledsagning är avsedd för personer med kognitiv eller somatisk funktionsnedsättning och avser deltagande i samhällslivet.

Insatsens omfattning ska bedömas utifrån eventuella övriga insatser. Omvårdnad och medicinska insatser ingår inte i ledsagning.

2.11.4 Omfattning

Ledsagning innebär i normalfallet hjälp från en punkt till en annan, inte att biträda vid den aktivitet som är målet. Om personen har behov av hjälp med omvårdnad under besöket, kan dock ledsagaren även vara med under besökets gång. Vid behov av transport ombesörjer den enskilde själv transporten.

I normalfallet beviljas ledsagning med högst 8 timmar per månad.

Ledsagningens omfattning ska bedömas utifrån behov, men även utifrån övriga insatser och med hänsyn till vad som i det enskilda fallet kan betraktas som en skälig levnadsnivå. Ledsagning beviljas i normalfallet endast inom närområdet. Omfattning och innehåll ska framgå tydligt i beslutet.

2.11.5 Avgift

Avgift enligt maxtaxan.

2.12Matlåda

2.12.1Beskrivning

Matlåda är avsedd för äldre och funktionsnedsatta i eget boende.

Leverans sker en gång i veckan via kommunens måltidsproduktion.

Behovet av insatsen behöver bedömas i relation till andra insatser, såsom hemtjänst eller boendestöd, och syftet med dessa.

2.12.2Omfattning

Antalet matlådor som kan beställas är som mest sju per vecka. Om behovet är större än så behöver handläggare fatta beslut som medger detta. Det går att avstå från att beställa matlåda en viss vecka eller vissa veckor om behov tillfälligt inte finns.

Möjlighet finns också att välja två desserter per vecka.

2.12.3Avgift

Se riktlinje om avgifter.

2.13 Sysselsättning

2.13.1 Syfte

Syftet är att underlätta för den enskilde att få sociala kontakter och ha möjlighet att delta i aktiviteter tillsammans med andra.

2.13.2 Beskrivning

Sysselsättningen ska ge utrymme för flexibla och individuella lösningar.

2.13.3 Bedömning/grunder

Den dagliga sysselsättningen ska bidra till personlig utveckling och främja delaktighet i samhället.

Insatsen sysselsättning följer ordinarie regelverk kring pensionsålder.

Sysselsättning som bistånd enligt SoL kan vara aktuellt för den som omfattas av personkrets 3 i LSS och för funktionsnedsatta som ej omfattas av LSS.

2.13.4 Omfattning

Omfattningen av insatsen ska framgå av beslutet och anges i antal dagar per vecka

2.13.5 Avgift

Ingen avgift.

2.14 Särskilt boende

2.14.1 Syfte

Syftet med insatsen är att tillgodose behov av vård och omsorg som inte kan ges i hemmet. Insatsen kan även beviljas utifrån sociala aspekter och behov av trygghet.

2.14.2 Beskrivning

Om den enskilde har behov av personligt anpassad bostad kan rätt till särskild anpassad bostad, serviceboende/stödboende, gruppboende eller äldre/demensboende föreligga.

- I ett serviceboende/stödboende finns tillgång till gemensamhetsutrymmen. Det finns även viss personal under del av dygnet.
- Ett gruppboende består av ett antal bostäder som är grupperade tillsammans. Boendet har gemensamma utrymmen och personal dygnet runt.
- Äldreboende/demensboende är egna lägenheter med gemensamma utrymmen och personal dygnet runt.

Ett bifall på ansökan innebär att lämplig plats kommer att anvisas på något av de särskilda boenden som finns inom Nyköpings Kommun. Plats ska erbjudas inom tre (3) månader efter beslut.

Om den enskilde på ansökningsblanketten fyllt i önskemål om speciellt boende kan den enskilde tacka nej en gång till erbjudande som inte valts. Den sökande har då rätt att kvarstå på väntelista.

Om något av önskade boendena erbjuds kan den enskilde inte tacka nej till erbjudandet. Ansökan ska då avslås.

Den som vistas på kommunens korttidsboende eller på sjukhus och har fått beslut om särskilt boende och inte kan gå hem emellan har inte rätt att tacka nej till erbjudet boende.

Boende på äldre- eller demensboende har rätt att efter inflyttning ansöka om att flytta till annat särskilt boende. En sådan ansökan ska följas upp var tredje månad.

Den som beviljas en lägenhet i särskilt boende bör få skälig betänketid för att kunna ta ställning till erbjudandet. Betänketiden bör inte överstiga 5 dagar efter det att konkret erbjudande om plats lämnats.

2.14.3 Bedömning/grunder

Den enskilde rekommenderas att söka bistånd i form av särskilt boende om den aktuella omsorgssituationen innebär kontinuerligt behov av hemtjänst/hemsjukvård mer än 124 timmar/månad och av insatser på natten.

Vid ansökan om särskilt boende gäller att utökade och eller kompletterande insatser i eget boende alltid ska prövas, ha prövats eller konkret övervägts tillsammans med den enskilde och eventuellt dennes anhöriga innan beslut om särskilt boende fattas.

En demensutredning kan hjälpa till vid bedömning av behovet.

Ansökan beviljas efter en individuell behovsprövning.

Ansökan ska prövas inom 1 månad.

2.14.4 Kriterier för bedömning av plats i särskilt boende

- omfattande omvårdnadsbehov (ADL-trappa nivå 4-5)
- stora svårigheter att orientera sig (hittar inte hem)
- otrygg, orolig eller är fara för sig själv och kan inte påkalla hjälp
- varierande hälsa med täta sjukhusbesök som hemtjänst/hemsjukvård inte klarar av att hjälpa.

2.14.5 Prövning av plats i äldreboende

Plats i äldreboende ska reserveras för personer med omfattande somatiska och i många fall även lindriga psykiatriska besvär.

Plats kan i undantagsfall beviljas utifrån sociala aspekter och den enskildes behov av trygghet.

Om den enskilde ansöker om särskilt boende direkt efter sjukhusvistelse ska utredningen kompletteras med en gemensam vårdplanering mellan Regionen och kommunen, där särskilt behovet av paramedicinska resurser och funktionsträning ska beaktas.

2.14.6 Prövning av plats i demensboende

Prövning om inflyttning till demensboende från eget boende bör ske på grundval av en psykiatrisk utredning. Prövningen ska dessutom ske utifrån en helhetssyn på den enskildes behov.

Person med konstaterad demenssjukdom ska enbart erbjudas boende på demensboende.

Personer med lindrig kognitiv nedsättning eller förvirring bör kunna erbjudas plats i äldreboende utan psykiatrisk utredning om övriga omständigheter vid den individuella prövningen talar för detta. Handläggare bör vid sådan prövning rådfråga sakkunnig personal i demensvård/-bedömningar. Omflyttning av äldre från äldreboende till demensboende bör undvikas. För många äldre med en kognitiv nedsättning ger det en bättre livskvalitet att få bo kvar i den invanda miljön. Endast om en psykiatrisk utredning förordar omflyttning, bör så ske.

2.14.7 Prövning av plats i boende för personer med psykisk funktionsnedsättning

Behovet ska framgå i utredningen.

2.14.8 Prövning av plats i boende för personer med samsjuklighet

Vid bedömning av behovet ska samverkan med handläggare inom socialnämndens ansvarsområde alltid ske.

2.14.9 Kvarboendep principen/Trygghetsprincipen

Att beviljas ett särskilt boende är ofta ett livslångt boende. Av utredningen ska framgå den enskildes behov av boendeform och innehållet i insatsen. Däremot ska inte ett namngivet boende anges i beslutet. Den enskilde kan komma att erbjudas ett annat boende om de individuella behoven förändras eller om omvårdnadsbehovet bättre kan tillgodoses på ett annat boende.

2.14.10 Husdjur

Husdjur kan tas med till boendet under följande förutsättningar:

- Den boende kan fullt ut sköta djuret på egen hand. Ingen del i skötseln ingår i personalens ansvar.
- Djuret befinner sig enbart i den boendes lägenhet.
- Service och omvårdnad kan ges till den boende utan hinder.
- Det är möjligt ur allergisynpunkt.

Chef för verksamheten ska vara väl insatt i och följa publikationen "Djur i vården" som är publicerad av Svensk förening för vårdhygien samt stämma av med smittskydd och vårdhygien inför planeringen kring djur i verksamheten.

Omprovning ska göras var tredje månad.

2.14.11 Omfattning

Beslut om särskilt boende kan tidsbegränsas om handläggaren bedömer att det är nödvändigt.

2.14.12 Avgift

Hyresförhållanden inom kommunens särskilda boenden regleras av hyreslagen. Debitering av hyra sker från den dag lägenheten står till den boendes förfogande enligt hyresavtal.

Riktlinjer för handläggning enligt SoL

Vid dödsfall debiteras boendekostnad 1 månad efter dödsfallet eller t.o.m. annan överenskommen tidpunkt.

2.15 Parboendegaranti

2.15.1 Syfte

Då enbart den ena av sammanboende makar har behov av särskilt boende ska önskemål om fortsatt sammanboende tillgodoses.

2.15.2 Beskrivning

Parboende kan erbjudas i någon av nämndens tillgängliga dubbletter på antingen äldreboende eller demensboende. Ett fortsatt sammanboende kan dock endast erbjudas under förutsättning att en god och säker vård kan tillhandahållas för den som fått insats beviljad.

Om ingen dubblett finns ledig vid verkställigheten ska enrumslägenhet erbjudas den som fått beviljat insatsen och paret får sedan stå på kö till första lediga dubblett.

Ett avstående av besittningsskyddet ska ifyllas av den medflyttande parten. Nämndens behov av att kunna erbjuda särskilt boende till personer med bedömt biståndsbehov måste anses gå före en efterlevandes besittningsskydd till en lägenhet inom ett särskilt boende.

Kontrakt skrivs enbart med den part som fått beviljat insats särskilt boende.

Hyresavi skickas till den part som innehar kontraktet.

Utförlig information om vad parboende/medboende innebär ska lämnas vid ansökningstillfället. Se särskilt faktablad

2.15.3 Bedömning/grunder

En ansökan om fortsatt parboende ska registreras som en inkommen ansökan och ett beslut ska fattas i anledning av ansökan.

Om den part som fått beviljat insatsen avlider ska, efter ansökan, en biståndsbedömning göras för den efterlevande parten. Bedöms den parten ha behov av särskilt boende ska ett kvarboende erbjudas. Om behov inte anses föreligga ska ett avslag göras på en direkt ansökan och en avflyttning kan inledas med hänvisning till avståendet av besittningsskyddet.

2.15.4 Avgift

Avgift enligt maxtaxan.

Avgift för vård tas enbart ut för den part som fått beviljat insats särskilt boende. En medboende kan ha rätt till hemtjänst som då utförs av boendets personal. Avgift för hemtjänst tas ut på sedvanligt sätt av den enskilde.

Kostnaden för boendet att utföra hemtjänst faktureras Vård- och omsorgsnämnden.

Avgift för kost tas ut av båda parter om de båda önskar mat serverad från boendets kök. Avgiften för den medboende faktureras direkt av boendet.

Riktlinjer för handläggning enligt SoL

Avgift för förbrukningsartiklar får tas ut av båda parter om dessa önskar delta i det gemensamma inköpet. Avgiften för den medboende faktureras direkt av boendet.

2.16 Trygghetslarm

2.16.1 Syfte

För att den enskilde ska kunna känna trygghet och säkerhet i den egna bostaden under dygnets alla timmar.

2.16.2 Beskrivning

Trygghetslarmet är inte ett servicelarm för att t ex be om enklare tjänster utan ska endast utnyttjas vid akuta situationer.

2.16.3 Bedömning/grunder

Insatsen kan fås utan behovsprövning under förutsättning att den enskilde är 75 år fyllda och folkbokförd i Nyköpings kommun. Den enskilde kontaktar kommunens Kundservice för att begära insatsen.

Insatsen kan även beslutas av myndighetsfunktionen, exempelvis i kombination med andra insatser.

2.16.4 Avgift

Se riktlinje för avgifter.

3 GENERELL RIKTLINJE FÖR BEDÖMNING ENLIGT LSS

Om enskild ansöker om stödinsatser utan att ange enligt vilken lag stöd söks, bör ansökan prövas enligt LSS. En prövning enligt LSS i första hand har av Högsta Förvaltningsdomstolen ansetts vara till fördel för den enskilde. I andra hand ska ansökan prövas enligt SoL.

LSS lagstiftningen är en rättighetslag. LSS inskränker inte rättigheter som en enskild person kan ha enligt annan lag utan fungerar parallellt med ex. socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen.

Alla insatser enligt LSS är frivilliga. Det är bara den enskilde som kan söka insatsen. Vårdnadshavare eller förmyndare, om sådan finns, kan söka insatser till barn som är under 15 år men inte 18 år, om barnet uppenbart saknar förmåga att ta ställning i frågan. Om barnet fyllt 15 år och har förmåga att ta ställning är det lämpligt att barnet och vårdnadshavaren tillsammans begär insatser. Om personen är över 18 år kan god man eller förvaltare begära insatser för honom eller henne.

Vid varje ansökan om insats enligt LSS ska en prövning av tillhörighet till personkretsen enligt LSS göras. Vid prövningen ska funktionshindret bedömas i förhållande till livssituationen som helhet. Behov av insats enligt LSS ska bedömas på ett så objektivt och lika sätt som möjligt oavsett personkretstillhörighet

För personer, vars funktionsnedsättning kan innebära tillhörighet till personkrets 1 och prövning ska ske bör utlåtande (utredning och bedömning) från t.ex. habiliteringen utgöra underlag vid prövning av insats enligt LSS.

För personer, vars funktionsnedsättning kan innebära tillhörighet till personkrets 2 och 3, bör vid bedömning följande dokument utgöra underlag vid prövning av insats enligt LSS

- Rehabiliteringsutlåtande inkl. diagnos/prognos av läkare/psykolog
 - Beskrivning av funktionsnedsättning av arbetsterapeut/sjukgymnast
 - ADL-status: ett utlåtande om förmågan i det egna hemmet, av arbetsterapeut eller annan lämplig habiliterings-/rehabiliteringspersonal.
- Inhämtande av intyg från läkare eller habilitering kräver den enskildes eller dennes företrädarens samtycke. Samtycket ska dokumenteras.
- Samtliga beslut enligt LSS ska i normalfallet vara tidsbegränsade.

3.1 LSS § 9:2 Personlig assistans

3.1.1 Syfte

Syftet med insatsen personlig assistans, bör vara att åstadkomma villkor som är likvärdiga och kan anses normala för andra personer i motsvarande ålder. Insatsen ska hjälpa den enskilde med den personliga hygien, med intagande av måltider och med annan personlig service. Den funktionsnedsatte ska via insatsen ges ökade möjligheter till ett självständigt liv. Insatsen ska om möjligt garantera den enskilde kontinuiteten i stödet och därmed trygghet för den enskilde och hans närstående. Den enskildes förutsägbara, kontinuerliga eller ofta förekommande aktiviteter i den dagliga livsföringen ska tillgodoses med insatsen.

3.1.2 Beskrivning

Insats med personlig assistans kan vid behov av omfattande insatser erhållas som assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB). Försäkringskassan beslutar.

Kommunens ansvar enligt LSS omfattar:

- Alla insatser avseende grundläggande behov 20 timmar eller mindre per vecka (insats enligt LSS)
- Finansieringsansvar (Försäkringskassan beslutar, kommunen svarar för kostnaden) för de 20 första assistanstimmarna vid en total insats överstigande 20 timmar per vecka med assistansersättning.
- Behov av insatser överstigande 20 timmar per vecka som inte ger rätt till assistansersättning. Detta gäller i situationer då sammanlagd insats överstiger 20 timmar per vecka men Försäkringskassan bedömer och beslutar att de grundläggande behoven understiger 20 timmars insats per vecka.
- Semester- och sjukvikarier, som ersättare vid ordinarie assistents frånvaro och där assistansinsatsen utföres av anställda hos den funktionsnedsatte eller av privata företag (gäller för funktionsnedsatta med en total assistansinsats överstigande 20 timmar per vecka enligt LSS/SFB).

3.1.3 Bedömning/grunder

Bedömningsgrunderna för rätt till personlig assistans ska så långt som möjligt vara samordnade med Försäkringskassans motsvarande bedömningsgrunder för erhållande av assistansersättning enligt SFB.

3.1.4 Tillfällig personlig assistans/tillfällig utökning eller ledsagare vid resa mm

I Nyköpings kommun beviljas i regel inte tillfällig personlig assistans/tillfällig utökning eller ledsagare vid resa. I rättsdoktrinen och viss praxis har ändå uttalats vissa tänkbara skäl att i enstaka fall bevilja insatser utanför närmiljön i samband med resor för att uppnå goda levnadsvillkor.

Jämlikhet, goda levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet uppnås normalt utan utlandsresor, se delegationsordning (3-4 dar inom Norden = myndighetschef, i övrigt ej delegerat).

Kostnad för personlig assistents resa och personliga omkostnader ingår i assistansersättningen enl. LSS eller SFB.

Som exempel på sådana tänkbara skäl kan nämnas

- Personen ska delta vid familjesammankomster som bröllop, dop, begravning, studentexamen, femtioårsfirande eller liknande dvs. de tillfällen i livet då familjerna naturligt och vanligt kommer samman.
- Personen har aldrig tidigare rest
- Det är fråga om ett återbesök i tidigare hemland
- Det kan vara sista möjligheten att resa t ex vid progredierande sjukdom

Bedömning av ansökan sker individuellt utifrån den enskildes behov. I bedömningsunderlaget ingår:

- Frekvens och tidsintervall av eventuellt tidigare beviljad resa
- Beviljade insatser
- Föreligger ett behov att resa för att uppnå goda levnadsvillkor

Den som begär personlig assistans och får detta genom SFB har där möjlighet att få med timmar för individuella behov utöver de grundläggande behoven. Har den enskilde ett behov av att regelbundet resas tas den tiden med i det totala antalet timmar. I dessa fall föreligger inget behov av tillfälligt utökat antal timmar.

Vid bedömning av rätt till personlig assistans under semesterresa för barn och ungdomar t o m gymnasieåldern ska först föräldraansvaret vägas in.

3.1.5 Personlig assistans för personer över 65 år.

Den som fått insats med personlig assistent enligt LSS har rätt att behålla insatsen efter fyllda 65 år. Nivån på insatsen får dock ej utökas efter fyllda 65 år. Vid behov av utökning av insats motsvarande personlig assistans efter fyllda 65 år sker prövning enligt SoL med inriktning att komplettera personlig assistans med en hemtjänstinsats.

3.1.6 Makes ansvar

Vid bedömning av tid för personlig assistans beaktas att makar har ett gemensamt ansvar för hushållet enligt äktenskapsbalken.

3.1.7 Omfattning

Kommunen kan i avvaktan på Försäkringskassans prövning av ansökan om assistansersättning, fatta ett interimistiskt beslut om personlig assistans enligt LSS. Ett sådant beslut ska vara tillfälligt och tidsbegränsat till högst 4 månader per gång och ska enbart fattas om Försäkringskassans beslut inte kan inväntas med hänsyn till den enskildes livssituation eller hälsa.

I avvaktan på Försäkringskassans prövning enligt SFB kan beslut om insatser överstigande 20 timmar, avseende grundläggande behov, per vecka förekomma. Denna utökning kan vara tillfällig eller mer stadigvarande och även där gör kommunen prövningen och beslutar/finansierar utökade insatser i avvaktan på Försäkringskassans prövning.

Vid beslut enligt SFB gäller Försäkringskassans bedömning beträffande antalet timmar som den enskilde är berättigad till. Beviljade övertimmar från kommunen ska genast tas bort.

Vid behov av utökning av antalet timmar ska den enskilde vända sig till försäkringskassan och begära tilläggstimmar.

3.1.8 Avgift

Alla LSS-insatser är avgiftsfria

3.2 LSS § 9:3 Ledsagarservice

3.2.1 Syfte

Ledsagarservice syftar till att bryta den sociala isolering som ofta blir följden av en omfattande funktionsnedsättning. Den enskildes sociala nätverk har betydelse i bedömningen utan att undantränga det individuella behovet.

3.2.2 Beskrivning

Insats av ledsagare för personer i eget boende:

Beslut om ledsagare ska avse specifikt uppdrag, som är tidsbegränsat.

Ledsagare kan beviljas för kortare uppdrag, del av dag och som undantag under hel dag eller flera dagar.

Ledsagarinsatsen beställs av den som fått insatsen beviljad. Ledsagarinsatsen utförs av tillgänglig ledsagare. Vid behov av personlig ledsagare ska detta tydligt anges i beslut.

Insats av ledsagare för personer i särskilt boende:

Behov av ledsagarinsats vid särskilt boende ska i normalfallet anses ingå i verksamheten och företrädesvis utföras i verksamhetens egen regi. Insatser av frivilliga kan komplettera verksamheten.

Ledsagning för barn

Ledsagning för barn under 12 år ingår normalt i föräldraansvaret.

3.2.3 Bedömning/grunder

Service bör erbjudas personer som tillhör lagens personkrets, men inte har personlig assistans, för att t ex besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter, kulturliv eller för att promenera. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven.

Målet för ledsagningen ska vara en aktivitet av vardaglig karaktär i närmiljön (normalt sett inom Nyköpings kommun).

3.2.4 Omfattning

Omvårdnad och hälso- och sjukvårdsuppgifter ingår inte i ledsagarservice.

Beslutet anges i antal timmar/månad.

Gemensamma resor från en gruppbostad berättigar inte till ledsagning.

3.2.5 Avgift

Alla LSS-insatser är avgiftsfria.

3.3 LSS § 9:4 Kontaktperson/kontaktfamilj

3.3.1 Beskrivning

En kontaktperson är en medmänniska som har tid, tålamod och intresse för att ge stöd åt en person med funktionsnedsättning. Kontaktpersonen ersätter eller kompletterar kontakten med anhöriga och vänner. Insatsen är ett icke-professionellt stöd. Den enskildes val av person bör vara avgörande för vem som utses till kontaktperson. Stödet kan också ges av en hel familj, kontaktfamilj eller stödfamilj.

Kontaktpersonen är ingen legal ställföreträdare för den enskilde och kan därför inte företräda honom/henne t ex för att begära en LSS-insats.

Kontaktpersonen kan ge råd men bör däremot inte ta över ansvaret för t ex den enskildes ekonomi.

Huvudregel är att kontaktperson inte beviljas till personer som bor i särskilt boende. I insatsen särskilt boende ingår förutom omvårdnad även fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter.

Vid behov av kontaktperson i särskilt boende ska insatsen utföras av person som ej är knuten till boendet som personal. Kontaktpersonen ska komplettera personalens insatser, inte ersätta dem.

3.3.2 Bedömning/grunder

Att bryta den enskildes isolering genom samvaro och fritidsaktiviteter tillgodoses normalt inom ett gruppboende.

Kontaktperson beviljas i normalfallet från det personen fyllt 12 år. Insatsen kan beviljas då barnets behov inte kan tillgodoses inom normalt föräldrans ansvar.

3.3.3 Omfattning

Omfattning av insatsen är 2 till 4 tillfällen per månad, för kontaktfamilj högst 2 till 4 dygn per månad.

Syftet med att utse en kontaktperson/-familj ska vara tydligt vid uppdragets början och målet med insatsen ska framgå i utredning och beslut.

Insats beviljas som längst för en period om två år och därefter sker en omprövning.

3.3.4 Avgift

Alla LSS-insatser är avgiftsfria

3.4 LSS § 9:5 Avlösarservice i hemmet

3.4.1 Syfte

Avlösarservice i hemmet gör det möjligt för anhöriga eller familjehemsföräldrar att få avkoppling och uträtta sysslor utanför hemmet. Avlösning kan även vara en förutsättning för att föräldrar ska kunna ägna sig åt det funktionsnedsatta barnets syskon.

3.4.2 Beskrivning

Avlösarservice riktar sig till föräldrar, andra anhöriga eller familjehemsföräldrar som har daglig omvårdnad av ett barn eller vuxen i sitt hem.

Avlösarservice innebär att en person tillfälligt övertar omvårdnaden från anhöriga eller andra närstående. Utgångspunkten för insatsen är den funktionsnedsattes hem.

3.4.3 Bedömning/grunder

Vårdares arbete eller studier är inte skäl för avlösarservice.

3.4.4 Omfattning

Med att "tillfälligt överta omvårdnaden" avses i allmänhet tidsramen upp till ett halvt dygn, men vid behov max en helg, motsvarande ett veckoslut.

Omfattningen av behovet får avgöras utifrån individuella behov.

Avlösarservice kan ges både som regelbunden insats och vid akuta situationer. Det är ofta av stor vikt att kunna få avlösarservice med kort varsel.

I normalfallet beviljas högst 15 timmar per månad.

Avlösarservice i hemmet och korttidsvistelse kan endast i undantagsfall beviljas samtidigt.

3.4.5 Avgift

Alla LSS-insatser är avgiftsfria

3.5 LSS § 9:6 Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

3.5.1 Syfte

Syftet med korttidsvistelse utanför det egna hemmet är att ge miljöombyte och avkoppling samtidigt som möjlighet till avlösning sker i omvårdnadsarbetet. Båda kriterierna ska samtidigt tillgodoses genom insatsen.

3.5.2 Beskrivning

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet innebär att en funktionsnedsatt person tillfälligt vistas på korttidshem, i stödfamilj eller deltar i lägerverksamhet. Vistelsen kan både vara enstaka dagar eller flera dagar. Kommunen har inte ansvaret enligt hälso- och sjukvårdslagen vid korttidsvistelse.

Någon rätt för den enskilde eller dennes företrädare att kräva ett visst utpekad korttidsvistelse eller läger finns inte.

3.5.3 Bedömning/grunder

Insatsen kan beviljas på en eller flera av följande grunder:

- miljöombyte
- avlastning
- träning inför vuxenlivet

3.5.4 Omfattning

Insatsen kan beviljas vid regelbundna eller tillfälliga behov. Omfattningen vid regelbunden korttidsvistelse, bör i normalfallet, uppgå till högst 10 dygn/ månad.

I bedömningen bör det samlade behovet hela året bedömas, det vill säga inklusive eventuella läger- och kollovistelser.

Om korttidsvistelsen är mer än 14 dagar per månad bör andra insatser övervägas.

Korttidsvistelse och avlösarservice i hemmet kan endast i undantagsfall beviljas samtidigt.

I verksamhetens ansvar ingår inte att följa barn med andra fritidsaktiviteter till dessa.

3.5.5 Avgift

Alla LSS-insatser är avgiftsfria. Den enskilde betalar för mat under korttidsvistelsen.

Riktlinjer för handläggning enligt LSS

Aktiviteter bekostas av den enskilde utom då det är aktivitet ordnad av verksamheten för alla som vistas inom korttidsvistelsen.

Resa till och från korttidsvistelse och barnets skola kan omfattas av reglerna om skolskjuts. Prövning av skolskjuts görs av skolskjutshandläggare.

Bedömning av den enskildes eventuella egenavgift vid lägervistelse görs efter individuell prövning.

3.6 LSS § 9:7 Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov

3.6.1 Syfte

Syftet med insatsen är att tillförsäkra en trygg situation, omvårdnad och en meningsfull sysselsättning då föräldrarna förvärvsarbetar eller vid andra särskilda skäl.

3.6.2 Beskrivning

Insatsen kan bli aktuell efter vårterminens slut det år eleven fyller 13 år fram till det år den enskilde slutar anpassad gymnasieskola.

3.6.3 Bedömning/grunder

Insatsen avser barn tillhörande LSS med behov av fortsatt tillsyn även efter 13 års ålder.

Korttidstillsynen ska utformas utifrån barns varierande behov och förutsättningar.

3.6.4 Omfattning

Insatsen kan ges före och efter skolans slut, under lov dagar, studiedagar och längre lov som sommarlov. Öppettiderna är 06.00 – 19.00.

I verksamhetens ansvar ingår inte att följa barn med andra fritidsaktiviteter till dessa.

Resa, utöver skolskjuts enligt skollagen, till och från fritidsenheten ingår i föräldraansvaret.

3.6.5 Avgift

Korttidstillsyn enligt LSS eller SoL är avgiftsfri, dock tillkommer en avgift för måltider.

Aktiviteter bekostas av den enskilde utom då det är aktivitet ordnad av verksamheten för alla som vistas inom korttidstillsynen.

Resor mellan hemmet och korttidstillsynen ingår i föräldraansvaret. Resa till och från korttidstillsynen och barnets skola kan omfattas av reglerna om skolskjuts. Prövning av skolskjuts görs av skolskjutshandläggare.

3.7 LSS § 9:8 Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet

3.7.1 Beskrivning

Barn som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan bo hos sina föräldrar, kan ha rätt att bo i en annan familj, familjehem eller i en bostad med särskild service. Boende med särskild service kan både vara orsakat av barnets skolsituation och av ett omfattande omvårdnadsbehov.

Familjehem enligt LSS är inte tänkt att ges för att skydda barnet enligt lag om vård av unga, LVU eller kompensera för bristande föräldraförmåga. Även barn med funktionsnedsättning kan förstås ha föräldrar med bristande föräldraförmåga då det finns behov av att placera barnet utanför familjen. I sådana fall ska placeringen ske med stöd av socialtjänstlagen SoL, eller om förutsättningarna för tvångsvård är uppfyllda enligt LVU, enligt denna lag.

3.7.2 Bedömning/grunder

För barn under 13 år ska familjehem övervägas i första hand.

För att säkerställa en god kvalitet ska ett familjehem enligt LSS utredas på sedvanligt sätt.

Placeringen enligt LSS 9:8 ska följas upp var sjätte månad och dokumentera hur vården i familjehemmet utvecklas i förhållande till uppsatta mål. Ett familjehem kan oftast inte förväntas klara av att ta hand om barnet bättre än föräldrarna

Vårdnadshavare ska ha inflytande över vilka insatser som blir aktuella.

3.7.3 Omfattning

Placering i familjehem kan ske som ett komplement till föräldrahemmet.

Placeringen avslutas som regel i samband med avslutad skolgång.

3.7.4 Avgift

Alla LSS-insatser är avgiftsfria

Föräldrar är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader i de fall någon som är under 18 år, med stöd av LSS, får omvårdnad i ett annat hem än det egna.

I förordningen om stöd och service till vissa funktionshindrade anges att 6 kap 2-4 §§ socialtjänstförordningen ska gälla även barn som placeras med stöd av LSS-lagstiftningen.

Förälders bidrag till kommunens kostnader för det placerade barnet beräknas på samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldigheten för var och en av dem enligt lagen (1996:1030) om underhållsstöd.

Riktlinjer för handläggning enligt LSS

Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som motsvarar underhållsstödet, se vidare Försäkringskassans regler om underhållsstöd.

3.8 LSS § 9:9 Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna

3.8.1 Syfte

Syftet med att erbjuda särskilt boende är att tillgodose behovet av stöd och insatser dygnet runt. I serviceboende kan målet vara att individen ska komma till ett helt eget boende.

3.8.2 Beskrivning

Denna insats kan utformas på olika sätt. Tre huvudformer kan urskiljas:

- Med servicebostad menas en fullvärdig bostad med god tillgänglighet där omfattande service och vård kan ges dygnet runt. En baslägenhet med fast bemanning finns i nära anslutning.
- Ett gruppboende består av ett antal bostäder som är grupperade tillsammans och där omfattande service och omvårdnad kan ges på alla tider på dygnet. Boendet har gemensamma utrymmen och tillgång till personal i direkt anslutning till boendet dygnet runt.
- Annan särskilt anpassad bostad för vuxna avser en bostad med viss grundanpassning till funktionshindrade personers behov men utan fast bemanning. I denna boendeform ingår inte omvårdnad, fritid eller aktiviteter.

3.8.3 Bedömning/grunder

Insatsen är ofta ett livslångt boende. Av utredning ska framgå den enskildes behov av boendeform och innehållet i insatsen. Däremot ska inte ett namngivet boende anges i beslutet. Den enskilde kan komma att erbjudas ett annat boende om de individuella behoven förändras eller att omvårdnadsbehovet bättre kan tillgodoses på ett annat boende. Erbjudande om plats ska ske i samverkan med den sökande.

Kriterier för gruppboende: Ett omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov, behov av kontinuerlig närvaro av personal dygnet runt.

Kriterier för serviceboende: Ett omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov, behov av tillgång till personal dygnet runt.

Kriterier för annan särskild anpassad bostad: ett behov av att träna och motivera till att bli mer självständig, där målet är större självständighet eller en egen lägenhet eller

Den sökande har inte rätt att tacka nej till erbjuden grupp- eller servicebostad. Ansökan om flytt till annat boende kan göras efter inflyttning.

3.8.4 Avgift

Alla LSS-insatser är avgiftsfria

Riktlinjer för handläggning enligt LSS

Den enskilde betalar för resor, hyra och mat, antingen genom egna inköp eller genom del i gemensam kosthållning på boendet.

3.9 LSS § 9:10 Daglig verksamhet

3.9.1 Beskrivning

Personalen vid daglig verksamhet svarar för samtliga insatser den funktionsnedsatte behöver under sin vistelse där. Endast i mycket särskilda fall beviljas personlig assistans vid daglig verksamhet.

Daglig verksamhet som "integrerad arbetsplats" kan också erbjudas. Det innebär att den funktionsnedsatte får en placering i verksamhet inom den öppna arbetsmarknaden. Ersättning till handledare utgår enligt särskilt beslut.

3.9.2 Bedömning/grunder

Berättigade till daglig verksamhet är personer inom LSS personkrets 1 och 2.

Daglig verksamhet/sysselsättning för personer inom LSS personkrets 3 prövas enligt SoL.

Rätten till daglig verksamhet upphör vid 68 års ålder.

3.9.3 Omfattning

Beslut om daglig verksamhet anges i antal dagar.

3.9.4 Avgift

Alla LSS-insatser är avgiftsfria.

Resor till och från daglig verksamhet ingår inte i beslutet. Efter individuell prövning kan den enskilde vara berättigad till färdtjänst.

4 RIKTLINJER FÖR BOSTADSANPASSNINGSBIDRAG

4.1 Syfte

Bostadsanpassningsbidragets syfte är att personer med funktionsnedsättning, så självständigt som möjligt ska kunna klara sin dagliga livsföring. Det är bostadens funktion som ska åtgärdas med hjälp av bostadsanpassningsbidraget.

4.2 Vem kan få bidrag?

Lagen riktar sig till personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning. Behovet av anpassning ska vara långvarigt eller av bestående art. Ett normalt åldrande är i sig inte bidragsgrundande.

4.3 Vad kan bidraget användas till?

Bostadsanpassningsbidrag ges för åtgärder i bostadshus inom kommunen, där den sökande är permanentboende. Åtgärderna ska ha en direkt koppling till funktionsnedsättningen. Vistelsekommun har i vissa fall också skyldighet att ge bostadsanpassningsbidrag. Det kan gälla studerande, barn där föräldrarna har delad vårdnad, och andra liknande situationer. Åtgärderna ska handla om anpassning av fasta funktioner i och i anslutning till bostaden. Med fasta funktioner menas sådant som normalt inte tas med vid flytt. I normalfallet kan bidrag endast lämnas en gång för en specifik insats i samma bostad.

4.3.1 Reparation

Bidrag kan lämnas för reparation när det gäller tekniskt avancerad utrustning som hiss och dörröppnare.

4.3.2 Projektering

Handläggaren informerar om bygganmälan/bygglov, men har inte som uppgift att ansöka om sådana.

4.4 Bostaden

Bostaden måste från början uppfylla lägsta godtagbara standard och efter gjord bostadsanpassning ska bostadens funktion ha förbättrats så att den funktionsnedsatte så självständigt som möjligt klarar sin dagliga livsföring. Åtgärderna får inte vara ett led i en större upprustning av bostadshuset eller

utgöra normalt bostadsunderhåll/standardhöjning. Normalt underhåll åligger fastighetsägaren.

Där det fodras standardhöjande åtgärder för att åstadkomma lägsta godtagbara standard ska fastighetsägaren stå för den kostnaden. Bostadsanpassningsbidrag täcker endast extrakostnaden för funktionshindret.

Individen har också ett ansvar att undersöka möjligheten att välja en annan, mer grundanpassad bostad.

Fastighetsägaren har ansvar enligt Plan- och bygglagen för att bostadshuset är tillgängligt. För bostadshus byggda efter 1990 ställs i lagstiftningen krav på detta.

4.5 Återanvändning

De produkter som använts i syfte att anpassa bostaden, bör i möjligaste mån, återanvändas. Exempel på produkter som kan återanvändas är trapphissar, och ramper.

4.6 Bedömning/grunder

Bidrag lämnas till enskild person oavsett om man äger en bostad eller innehar en hyres- eller bostadsrätt.

För att en ansökan om bostadsanpassningsbidrag ska kunna prövas, ska intyg av legitimerad personal, som regel en arbetsterapeut/fysioterapeut, finnas. Intyget måste styrka den tydliga kopplingen mellan funktionsnedsättningen och sökt åtgärd. Intyget avser enbart behovet av anpassning inte rätten till insats. I första hand ska dock hjälpmedel tillhandahållas och uteslutas innan bostadsanpassningsbidrag kan bli aktuellt.

4.7 Omfattning

Bidraget lämnas endast till lägsta godtagbara standard och en godtagbar kostnad. Själva anpassningen är en affär mellan kund och leverantör och Konsumenttjänstlagen gäller.

5 RAPPORT ENLIGT 5 KAP 1 § OCH 27 KAP 2-6 § SOCIALTJÄNSTLAGEN RESPEKTIVE 24 § LSS - LEX SARAH

Vård- och omsorgsnämnden i Nyköpings kommun fullgör delar av kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Denna riktlinje behandlar hantering av händelser och förhållanden som rapporteras enligt 5 kap 1 § och 27 kap 2-6 § Socialtjänstlagen respektive 24 § Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (lex Sarah).

Socialstyrelsen har lämnat föreskrifter och allmänna råd i SOSFS 2011:5.

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för

- riktlinjer för handläggning och utredning av allvarliga missförhållanden
- att fatta beslut i ärenden med anledning av rapporter inom den kommunalt drivna verksamheten
- att anmäla till Inspektionen för vård och omsorg om allvarligt missförhållande eller påtaglig risk för ett sådant inom den kommunalt drivna verksamheten.

Kommunal utförare ansvarar för

- skriftliga rutiner enligt SOSFS 2011:5 för rapport, utredning, åtgärder, dokumentation och förslag till beslut med anledning av lex Sarah-rapporter
- att chef för aktuell verksamhet omedelbart vidtar åtgärder för att undanröja direkt hot mot den enskilde
- att chef för aktuell verksamhet eller dennes medarbetare utan dröjsmål skickar rapporten till registrator för nämnden för vidarebefordran till nämndens sakkunniga tjänsteman och utredare inom Division social omsorg.

Privata utförare av verksamhet enligt avtal eller kundval enligt LOV ansvarar för

- skriftliga rutiner enligt SOSFS 2011:5 för rapport, utredning, åtgärder och dokumentation med anledning av lex Sarah-rapporter
- att den verksamhetsansvarige utan dröjsmål skickar rapporten samt utredning och beslut till nämndens sakkunniga tjänsteman.

Information

Utförarna svarar för att de som fullgör uppgifter inom omsorger om äldre personer eller personer med funktionshinder, eller de som fullgör uppgifter enligt LSS, informeras om innebörden i rapporteringsskyldigheten och rutinerna för lex Sarah. Nämndens sakkunniga tjänsteman har ansvar för att omedelbart informera nämndens ordförande om rapporter och utredningar samt att två gånger per år göra en sammanställning över rapporter och åtgärder.

Anmälan till Inspektionen för vård och omsorg

Om utredaren och nämndens sakkunniga tjänsteman bedömer att det är ett allvarligt missförhållande eller påtaglig risk för detta ska sakkunnig snarast ta kontakt med nämndens ordförande för beslut om anmälan till Inspektionen för vård och omsorg.

Uppföljning

En gång per år ska den kommunala utföraren göra en uppföljning av de åtgärder som vidtagits med anledning av lex Sarah-rapporter och vilken effekt dessa fått. Rapporten ska lämnas till nämndens sakkunniga tjänsteman inför nämndens första möte efter sommaren och avse hela kalenderåret före.